

Islamic Republic of Afghanistan
Independent Election Commission

MEDIA COMMITTEE

د رسنیو کمیټه

په ټاکنیزو سیالیو کې د رسنیو پر سرغړونه د څارني او ورته رسپډني تگلاره

۱۳۹۷

اساس او بنسټ

لومړۍ ماده:

دغه طرز العمل د ټاکنو د قانون د (۲۷) مادې په (۸ مه) درج شوي فقره او د ټاکنو قانون د ۲۷، ۷۶، ۷۸، او ۹۶ مادو په نظر کې نيولو سره د رسنیو د کمېټې له احکامو او لايحو سره سم جوړ شوی چې د ټاکنو د خپلواک کمیسیون (لډې وروسته کمیسیون) لخوا هم تاييد شوی دی؛ له دې وروسته د پلي کېدو وړ دی.

موخه

دویمه ماده:

ددې طرز العمل له مخې به لاندې موخې عملي کېږي:

- (۱) د عدالت او انصاف په نظر کې نیولو او په پوره بې طرفي سره د نوماندانو، سیاسي حزبونو او د سیاسي حزبونو د اېټلافونو د ټاکنیزو مبارزو خپرول؛
- (۲) د ټاکنیزو منډو تررو پر مهال د ټولیزو رسنیو، نوماندانو، سیاسي حزبونو او د سیاسي حزبونو د اېټلافونو ټاکنیزو سرغړونو ته رسپډنه؛
- (۳) د کمېټې له لوري د ټولو رسپډلو شکایتونو د پلټنې کول او ورته رسپډل او یا هم کمپسین، د شکایتونو کمپسین او یا نورو اړوندو مسوولو څانگو ته د هغو سپارل او وړاندې کول؛
- (۴) د څارني او ارزولو لپاره د معیارونو تعینول؛
- (۵) د رسنیو د کمېټې د پرېکړو او څرنگوالي څارنه؛ او
- (۶) د رسنیو پر وړاندې د مطبوعاتې کنفرانس له لارې او په ټولیزو رسنیو کې د موضوعاتو د څرنگوالي، لاسته راوړنو او د رسنیو د کمېټې د کړنو په اړه بشپړ معلومات ورکول.

څارنه

درېیمه ماده:

(۱) د رسنیو کمیټه په ټولیزو شبکو کې د نوماندانو، سیاسي حزبونو او د سیاسي حزبونو د اېټلافونو ټاکنیزې خبرتیاوې، اعلانونه او خپرېدونکې غونډې هغه چې (په عدالت او انصاف ولاړې او بې پرې) وي په دقت، توازن او بې طرفۍ سره څاري؛

(۲) د رسنیو کمیټه کولی شي د ټولو رسنیو خپرونې په مستقیم او یا هم د کوم بل معتبر خدماتي بنسټ پر مټ وڅاري؛

(۳) د معتبرو خدماتي بنسټونو پر مټ د رسنيو څارل د يو لړ ځانگړو شرايطو په وضع کولو او د کميسيون له تاييد وروسته صورت نيسي؛

(۴) د عامه پوهاوي او اطلاعاتو رياست او د کميسيون د وياند مرستيالان د رسنيو له کمپني سره په هر اړخيزه توگه همکاري کوي؛

(۵) د رسنيو کمپني غړي په رسمي او غير رسمي وخت کې په ټاکنيزه برخه کې د رسنيو سرغړوني له مستندولو وروسته تعقيبولى او پر وړاندې گام پورته کولى شي؛

(۶) د رسنيو کمپنه کولى شي په توليزو رسنيو کې پر عدالت او انصاف د ولاړو ټاکنيزو اعلانونو د خپرولو څارنه په مرکز او ولايتونو کې معتبرو خدماتي بنسټونو ته وسپاري؛

(۷) معتبرو خدماتي بنسټونو ته د څارني مسووليت د رسنيو د کمپني مستقيم نظارت او مسووليت نه شي کولى؛ و

(۸) خدماتي بنسټونه (چې د قانون په چوکاټ وړ سره قرارداد کېږي) مکلف دي، چې ددې طرز العمل له وضع شويو شرايطو او معيارونو سره سم د څارني ورځني راپور ددې لپاره د رسنيو کمپني ته وسپاري تر څو يې پر وړاندې پر وخت گام واخيستل شي او پرېکړه وکړي.

د څارني معيارونه

څلورمه ماده:

(۱) د رسنيو کمپنه د لاندې معيارونو په نظر کې نيولو سره رسني څارلى شي:

(۱) د دقت او سرعت اصل؛

(۲) د توازن اصل؛

(۳) بي پرې توب (بي طرفي) اصل؛

(۴) انساني کرامت ته د احترام اصل؛ و

(۵) د کمپسيون، شکايتونو کمپسيون او رسنيو کمپني د قوانينونو، لوايحو او طرز العمل په نظر کې نيولو اصل.

(۲) د شکايت په صورت کې د پورتينو معيارونو نقض ته د رسنيو د کمپني له ارزونې وروسته د کمپسيون او د شکايتونو کمپسيون لخوا ارزول کېږي او رسېدنه ورته کېږي.

د شکايتونو ثبت ول

پنځمه ماده:

(۱) د افغانستان اتباع، سياسي حزبونه، د سياسي احزابو اپټافونه، رسنيز اورگانونه، مدني ټولني او نوماندان کولى شي د ټاکنيزو مبارزاتو پر مهال د رسنيو د سرغړونو په صورت کې په يوه کاري شپه او ورځ (۲۴) ساعتونو کې د قانع کوونکو اسنادو په درلودلو سره د رسنيو په کمپنه، کمپسيون او د ټاکنو په ولايتي کمپسيونونو کې خپل شکايت ثبت کړي.

(۲) کمپسيون او د شکايتونو کمپسيون د ټاکنيزو رسنيو د سرغړونو موندلو په صورت کې موضوع د رسنيو کمپس دود ته راجع کوي.

(۳) د رسنیو کمیټه به په (۲۴) ساعتونو کې هغه چاته چې سر غرونه یې کړې ده او یا یې هم په اړه شکایت شوی، د موضوع په اړه معلومات ورکوي.

(۴) هغه کس چې په اړه یې شکایت شوی دی، باید په (۲۴) ساعتونو کې د ځان د دفاع او سپیناوي په اړه مدارک او اسناد د رسنیو کمیټې ته وړاندې کړي.

(۵) در رسنیو کمیټه به د (۴۸) ساعتونو په لړ کې موضوع څېړي او پایلې به یې له هغه کس سره چې شکایت یې کړی او هغه کس ته چې په اړه یې شکایت شوی دی (د قضیې دواړو خواو ته) وړاندې کوي.

د کمیټې جلسې

شپږمه ماده:

(۱) د رسنیو د کمیټې جلسې په اونۍ کې درې ورځې شنبه، دوشنبه، چهار شنبه او فوق العاده غونډه د یوه غړي په غوښتنه او د یوه بل غړي په تایید، د کمیټې د رییس په غوښتنه او یا هم د کمېسیون په هدایت دایرېږي.

(۲) د رسنیو د کمیټې نصاب د درېیو غړو په حضور سره تکمیلېږي او پرېکړه د رایو په اکثریت (دوې رایې) باندې کېږي.

(۳) د رسنیو د کمیټې پرېکړې ثبتېږي او د کمیټې د غړو لخوا لاسلیک کېږي.

د رسنیو ټاکنیزې تخطی او سرغړونې او د رسنیو د کمیټې پرېکړې

اوومه ماده:

(۱) د رسنیو کمیټه به له هر ډول تبعیض پرته، په بې پرېتوب او انصاف سره د ټاکنیزو رسنیو سرغړونې څېړي او په اړه به یې پرېکړه کوي.

(۲) د رسنیو کمیټه کولی شي د لاندې ټاکنیزو سرغړونو په صورت کې د رسنیو او نوماندانو پر وړاندې پرېکړه وکړي:

۱- د ټاکنو په اړه د ناکره او داسې معلوماتو خپرول چې د یوه شخص او یا ډلې په اړه د خلکو احساسات را وپاروي او یاد کس یا ډله بدنامه کړي؛

۲- د داسې مطالبو خپرول چې د نوماندانو او یا ټولو کسانو شخصي حریم پکې نقض شوی وي او یا ورته سپکاوی شوی وي؛

۳- د داسې راپورونو خپرول چې په هغه کې د ټاکنو په اړه ناسم، یو اړخیز او نامتوازن معلومات را ټول شوي وي؛

۴- د ټاکنو په اړه د نامتوازنو او یو اړخیزو سیاسي، ټولنیزو او فرهنګي خپرونو جوړول؛

۵- د ټاکنو په اړه د هر ډول غلطو او ناسمو ګڼګوسو او څرګندونو چاپول او خپرول؛

۶- د کمېسیون فیصلي او پرېکړې نه عملي کول؛

۷- د ټاکنو په اړه د دروغجنو او تحریف شویو راپورونو خپرول؛

۸- د رسمي وخت له پیل څخه وړاندې یا هم د سکومت دورې پر مهال د نوماندانو د کمپاینونو او یا نورو اعلاناتو خپرول؛

۹- د سکوت د دورې پر مهال د نوماندانو د تګلارو، موخو، پالیسیو او یا هر هغه څه خپرول چې د نوماند په ګټه او زیان وي؛

- ۱۰- له ټولو هغه تلوزیوني، راډیويي او په ټولنیزو شبکو باندې له خپرېدونکو خپرونو څخه غیر قانوني گټه اخیستنه چې په هغه کې د خپرونې چلول خپله د رسنۍ د څښتن او یا کار کوونکي پر غاړه وي؛
- ۱۱- له دولتي رسنیو څخه د هغه نوماندانو په گټه او زیان د خپرونو چلول او وړاندې کول چې د ولسي جرگې په اداري پلاوي کې شامل وي؛
- ۱۲- د ټاکنیزو کمپاینونو له پیل څخه مخکې د ولسي جرگې او لسوالیو شوراگانو د نوماندانو لخوا د هر ډول بیلبورډ او بنر؛ هغه که تر هر ډول شعار یا څرگندونې لاندې وي؛
- ۱۳- د رسنیو کمپنه کولی شي د ټولو هغه سرغړونو پر وړاندې چې ددې کمپني له پالیسي، موخو او طرز العملونو، او د ټاکنو له قانون سره په ټکر کې وي وڅېړي او د اصلاح انضباطي تدابیرو په اړه یې حکم صادر کړي؛
- ۱۴- له ټاکلي وخت مخکې او وروسته په ټولنیزو شبکو کې د نوماندانو او یا د هغوی دپلویانو لخوا د هغه توکو او مسایلو خپرول چې په یو ډول یې نوماند ته گمپاین کېږي؛ او
- ۱۵- له ټاکلي وخت مخکې او وروسته په ټولنیزو رسنیو کې د نوماندانو لخوا د هر ډول داسې پیغام خپرول چې په یو ډول د نوماند د نفوذ او رایو ساحه پراخولی شي.

انضباطي تدابیر

نهمه ماده:

- د رسنیو کمپنه کولی شي، د ټاکنو قانون او د رسنیو د کمپني د طرز العمل اړوند د ټاکنیزو سرغړونو د شدت او خفت درجې ته په کتو سره لاندې تدابیر ونیسي:
- (۱) د اخطار یې صادرول او د سرغړونې د اصلاح لپاره ورته لارښوونه؛
 - (۲) له وخت او سرغړونې سره سم له پنځو زرو تر یولک افغانیو پورې د جریمې وضع او تعینول؛
 - (۳) د شکایتونو کمیسیون له تایید وروسته د عدلي تعقیب لپاره اړوند مراجعو ته د سرغړونکي ور پېژندل؛
 - (۴) د کره اسنادو په صورت کې کمیسیون ته د سرغړونکي د اعتبار لیک د ابطال وړاندیز؛
 - (۵) د ټولنیزو شبکو له لارې د فیصلي د نشر او خپرېدو لارښوونه؛
 - (۶) د رسنیو کمپنه له شکایت پرته د خپل مسوولیت له مخې د رسنیو له لارې ټاکنیزې سرغړونې په نښه کولی او په اړه یې قضاوت کولی شي.

د کمیسیون پر وړاند د رسنیو د کمپني مسوولیت

لسمه ماده:

- (۱) د رسنیو کمپنه به خپلې ور سپارل شوې دندې د ټاکنو د قانون، د ټاکنو د لوايحو او طرز العمل او د رسنیو کمپني د طرز العمل چې د (ټاکنو کمیسیون) لخوا تایید شوی دی مخ ته وړي.
- (۲) د رسنیو کمپنه د خپلو کړنو پر وړاندې مسووله ده او کمیسیون ته به راپور ورکوي.
- (۳) د رسنیو د کمپني د غړو لخوا د خپلو سرو او له قانون څخه د پورته اجراتو کولو د اثبات په صورت کمیسیون پرېکړه کوي.

د رسنيو د کمېټې راپور ورکول

پولسمه ماده:

- (۱) د رسنيو کمېټه به له حالاتو سره سم د خپلو فعاليتونو په اړه هره اونۍ او د ځانگړو قضيو او يا هم د کميسيون د هدايت په صورت کې د کميسيون ناستې ته خپل راپور وړاندې کوي.
- (۲) د رسنيو کمېټه کولی شي د هغه موضوعاتو په اړه چې خبري کنفرانس ته اړتيا لري د منشي له دفتر او يا هم د کميسيون له وياند سره په هماهنگۍ مطبوعاتي کنفرانس ورکړي.
- (۳) د رسنيو د کمېټې غړي د اړتيا پر وخت، د موضوعاتو د لا روښانوالي او له خپلو پرېکړو څخه د دفاع په موخه په تلويزيوني او راډيويي خپرونو کې گډون کولی شي.

انفاذ

دولسمه ماده:

دغه طرز العمل د کميسيون له تاييد وروسته نافذ او د کميسيون په وېب پاڼه کې خپرېږي.